

АЛКАЛОИД АД СКОПЈЕ
СТАТУТАРНИ КОНСОЛИДИРАНИ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
ЗА ГОДИНАТА ЗАВРШЕНА НА
31 ДЕКЕМВРИ 2013 И
ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

СОДРЖИНА	Страна
ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ	1
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА	3
КОНСОЛИДИРАН БИЛАНС НА УСПЕХ	4
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА	5
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО ГЛАВНИНАТА	6
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ	7
БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ	8
ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ ЗА ДРУШТВОТО	8
СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ	8
ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ	23
СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ	25
СЕГМЕНТНО ИЗВЕСТУВАЊЕ	26
МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА	28
НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА	29
ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ	30
ВЛОЖУВАЊА ВО ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ РАСПОЛОЖИВИ ЗА ПРОДАЖБА	33
ЗАЛИХИ	34
ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИТЕ	34
ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА	34
ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	35
АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ	35
ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ	36
ОБВРСКИ ЗА КРЕДИТИ	36
ОБВРСКИ ЗА ОТПРЕМНИНИ	37
ОДЛОЖЕНИ ДАНОЦИ	38
ОБВРСКИ КОН ДОБАВУВАЧИ И ОСТАНАТИ ОБВРСКИ	39
РЕЗЕРВИРАЊА ЗА ОСТАНАТИ ОБВРСКИ И ТРОШОЦИ	39
ОСТАНАТИ ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО	39
ОСТАНАТИ РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО	39
ВИДОВИ НА ТРОШОЦИ	40
ТРОШОЦИ НА ВРАБОТЕНИ	40
ОПЕРАТИВЕН ЛИЗИНГ	40
ТРОШОЦИ НА ФИНАНСИРАЊЕ	41
ДАНОК НА ДОБИВКА	41
ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА	41
ДИВИДЕНДА	42
ПРЕВЗЕМЕНИ ОБВРСКИ	42
ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ	42
ОДНОСИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ	42
ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ	42

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО СОПСТВЕНИЦИТЕ И РАКОВОДСТВОТО НА АЛКАЛОИД АД СКОПЈЕ

Извршивме ревизија на приложените консолидирани финансиски извештаи (стр. 3 до 42) на Алкалоид АД Скопје и подружниците (во понатамошниот текст “Друштвото”), кои се состојат од консолидираниот извештај за финансиска состојба на 31 декември 2013 година и консолидираниот извештај за сеопфатна добивка, консолидираниот извештај за промени во главнината и консолидираниот извештај за парични текови за годината што тогаш завршува и прегледот на значајните сметководствени политики и останати објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за консолидираните финансиски извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие консолидирани финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди кои се применуваат во Република Македонија и интерна контрола за која раководството смета дека е неопходна за подготвување на консолидираните финансиски извештаи кои не содржат материјално погрешно прикажување, без разлика дали тоа е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие консолидирани финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја извршивме нашата ревизија во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија и Законот за ревизија на Република Македонија. Овие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата на начин кој ќе ни овозможи да добиеме разумно уверување дека консолидираните финансиски извештаи не содржат материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува спроведување на постапки за собирање на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во консолидираните финансиски извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од значајно погрешно прикажување на консолидираните финансиски извештаи, настанато како резултат на измама или грешка. При проценувањето на овие ризици ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на консолидираните финансиски извештаи на Друштвото со цел дизајнирање на ревизорски постапки кои што се соодветни на околностите, но не и со цел на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Друштвото. Ревизијата исто така вклучува и оценка за соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на консолидираните финансиските извештаи.

Веруваме дека ревизорските докази кои ги имаме собрано се доволни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според наше мислење, консолидираните финансиски извештаи ја прикажуваат реално и објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Алкалоид АД Скопје на ден 31 декември 2013 година како и резултатите од работењето и паричните текови за годината што тогаш завршува во согласност со сметководствената регулатива која се применува во Република Македонија.

(продолжува)

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО СОПСТВЕНИЦИТЕ И РАКОВОДСТВОТО НА АЛКАЛОИД АД СКОПЈЕ (продолжение)

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Друштвото е одговорно за изготвување на консолидираниот годишен извештај и консолидираната годишна сметка во согласност со Законот за трговски друштва и истите беа прифатени и одобрени од Раководството на Друштвото на ден 14 февруари 2014 година. Наша одговорност е да издадеме мислење во врска со конзистентноста на консолидираниот годишен извештај со консолидираната годишна сметка и консолидираните финансиски извештаи на Друштвото. Ние ги извршивме нашите постапки во согласност со Законот за ревизија на Република Македонија и Меѓународниот стандард за ревизија 720 – Одговорности на ревизорот во врска со други информации во документи кои содржат ревидирани консолидирани финансиски извештаи. Според наше мислење историските финансиски информации обелоденети во консолидираниот годишен извештај се конзистентни со консолидираната годишна сметка и приложените ревидирани консолидирани финансиски извештаи на Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2013 година.

Лидија Нануш
Овластен ревизор
Директор

7 март 2014 година
Дилоит ДОО Скопје

Александар Аризанов
Овластен ревизор

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА

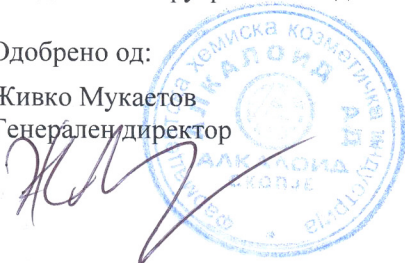
	Белешка	За годината што завршува на 31 декември	
		2013	2012
Средства			
Постојани средства			
Материјални средства	6	3.840.953	3.851.987
Нематеријални средства	7	760.008	647.260
Одложени даночни средства	18	17.547	15.728
Вложувања во хартии од вредност расположливи за продажба	9	3.191	4.784
Останати долгорочни побарувања	12	20.998	30.618
		4.642.697	4.550.377
Тековни средства			
Залихи	10	2.035.041	1.791.379
Побарувања од купувачите	11	2.196.438	2.508.304
Останати побарувања	12	198.764	243.506
Пари и парични еквиваленти	13	408.928	185.589
		4.839.171	4.728.778
Вкупно средства		9.481.868	9.279.155
Акционерска главнина и обврски			
Капитал и резерви			
Акционерски капитал	14	2.205.348	2.205.348
Премии за акции	14	-	(1.127)
Законски резерви		609.405	604.746
Останати резерви	15	1.515.595	1.524.599
Задржана добивка		3.216.316	2.907.337
Малцински удел		1.179	1.205
		7.547.843	7.242.108
Долгорочни обврски			
Долгорочни кредити	16	55.204	208.342
Обврски за отпремнини	17	19.379	20.670
Одложени даночни обврски	18	7.213	7.831
		81.796	236.843
Тековни обврски			
Обврски кон добавувачите и останати обврски	19	1.264.349	1.222.977
Данок на добивка		23.642	18.682
Краткорочни кредити	16	564.238	558.545
		1.852.229	1.800.204
Вкупно обврски		1.934.025	2.037.047
Вкупно акционерска главнина и обврски		9.481.868	9.279.155

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи се интегрален дел на овие финансиски извештаи и треба да се читаат во врска со истите.

Консолидираните финансиски извештаи се одобрени од страна на Управниот одбор на Друштвото на ден 14 Февруари 2014 година.

Одобрено од:

Живко Мукастов
Генерален директор

Виктор Стојчевски
Финансиски директор

КОНСОЛИДИРАН БИЛАНС НА УСПЕХ

	Белешка	За годината што завршува на 31 декември	
		2013	2012
Продажби	5	7.097.599	6.788.633
Трошоци содржани во продадени готови производи и трговски стоки		<u>(3.673.013)</u>	<u>(3.497.210)</u>
Бруто добивка		3.424.586	3.291.423
Трошоци за истражување и развој		(46.765)	(38.687)
Трошоци на продажба и маркетинг		(2.262.544)	(2.272.187)
Административни трошоци		(267.821)	(269.326)
Резервирања за останати обврски и трошоци	20	-	(3.530)
Останати приходи од работењето	21	174.980	313.091
Останати расходи од работењето	22	<u>(306.926)</u>	<u>(332.308)</u>
Добивка од работењето		715.510	688.476
Трошоци на финансирањето (нето)	26	<u>(44.227)</u>	<u>(48.435)</u>
Добивка пред оданочување		671.283	640.041
Данок на добивка	27	<u>(70.857)</u>	<u>(56.311)</u>
Нето добивка за годината		600.426	583.730
Расположливо на:			
– Акционерите на Друштвото		600.452	583.763
– Малцински удел		<u>(26)</u>	<u>(33)</u>
Нето добивка за годината		600.426	583.730
Заработувачка по акција (во денари)			
- Основна	28	<u>422,26</u>	<u>410,52</u>

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи се интегрален дел на овие финансиски извештаи и треба да се читаат во врска со истите.

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА

	Белешка	За годината што завршува на 31 декември	
		2013	2012
Нето добивка		600.426	583.730
Останата сеопфатна добивка:			
Објективна вредност на вложувањата	15	(548)	651
Курсни разлики	15	(2.575)	(9.761)
Останата сеопфатна добивка по оданочување		(3.123)	(9.110)
Вкупно останата сеопфатна добивка		597.303	574.620

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи се интегрален дел на овие финансиски извештаи и треба да се читаат во врска со истите.

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО ГЛАВНИНАТА
За годината што завршува на 31 декември 2013

	Расположиво за акционерите на Друштвото						Вкупно
	Акционерски капитал	Премии од акции	Законски резерви	Останати резерви	Задржана добивка	Малцински удел	
На 1 јануари 2012	2.206.391	493	599.909	1.538.559	2.608.105	1.239	6.954.696
Откуп на сопствени акции	(1.043)	(1.620)	-	-	-	-	(2.663)
Објективна вредност на вложувањата (Белешка 9)	-	-	-	651	-	-	651
Пренос на резерви	-	-	4.850	(4.850)	-	-	-
Дивиденда и данок на исплатена дивиденда	-	-	-	-	(281.501)	-	(281.501)
Нето добивка за годината	-	-	-	-	583.763	(33)	583.730
Курсни разлики	-	-	(13)	(9.761)	(3.030)	(1)	(12.805)
На 31 декември 2012	2.205.348	(1.127)	604.746	1.524.599	2.907.337	1.205	7.242.108
Објективна вредност на вложувањата (Белешка 9)	-	-	-	(548)	-	-	(548)
Пренос на резерви (Белешка 15)	-	1.127	4.754	(5.881)	-	-	-
Дивиденда и данок на исплатена дивиденда (Белешка 29)	-	-	-	-	(289.105)	-	(289.105)
Нето добивка за годината	-	-	-	-	600.452	(26)	600.426
Курсни разлики	-	-	(95)	(2.575)	(2.368)	-	(5.038)
На 31 декември 2013	2.205.348	-	609.405	1.515.595	3.216.316	1.179	7.547.843

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи се интегрален дел на овие финансиски извештаи и треба да се читаат во врска со истите.

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ

	За годината што завршува на 31 декември	
	2013	2012
Парични текови од редовните активности		
Наплатено од купувачи	6.824.979	6.638.311
Платено на добавувачите и вработените	(5.701.505)	(5.984.484)
Паричен тек од работењето	1.123.474	653.827
Приливи/(Одливи) од камати	10.542	(6.500)
Платен данок на добивка	(10.954)	(15.040)
Нето парични текови од редовни активности	1.123.062	632.287
Парични текови од инвестициони активности		
Набавка на основни средства	(381.505)	(386.921)
Приливи од вложувања во хартии од вредност	1.475	-
Примени дивиденди	20	40
Останати одливи од вработените	(59.406)	(51.041)
Нето пари користени во инвестициони активности	(439.416)	(437.922)
Парични текови од финансиски активности		
Приливи од кредити	2.098.190	1.496.291
Отплата на кредити	(2.247.208)	(1.366.489)
Платени камати	(45.687)	(45.040)
Откуп на сопствени акции	-	(2.663)
Вложување во обврзници	308	326
Надоместоци на акционерите и данок на исплатена дивиденда и други распределби од добивката	(260.031)	(275.323)
Нето пари користени во финансиски активности	(454.428)	(192.898)
Нето зголемување на пари и парични еквиваленти	229.218	1.467
Пари и парични еквиваленти на почеток на годината	185.589	188.824
Курсни разлики	(5.879)	(4.702)
Пари и парични еквиваленти на крајот на годината	408.928	185.589

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи се интегрален дел на овие финансиски извештаи и треба да се читаат во врска со истите.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ ЗА ДРУШТВОТО

Алкалоид АД Скопје (во понатамошниот текст: Друштвото) и неговите подружници произведува и продава разновидни фармацевтски, хемиски и козметички производи, како и производи од билно потекло. Алкалоид АД Скопје се состои од четиринаесет подружници и една фондација во Република Македонија и други земји. Имињата на подружниците се дадени во точка 2.4 од Белешките кон консолидираните финансиски извештаи.

Производството на Друштвото се одвива на локациите во Скопје и Белград.

Алкалоид АД Скопје, матичното друштво е акционерско друштво, основано и со седиште во Република Македонија. Адресата на Друштвото е:

Бул. Александар Македонски 12, 1000 Скопје Република Македонија

Акциите на Алкалоид АД Скопје котираат на официјалниот пазар на Македонската берза за хартии од вредност од 2002 година.

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

Основните сметководствени политики кои се применети при изготвувањето на консолидираните финансиски извештаи се дадени подолу. Сметководствените политики се применуваат конзистентно во текот на целата презентирани година.

2.1 Основа за подготовка на консолидираните финансиски извештаи

Во согласност со одредбите на Законот за трговски друштва (“Службен весник на РМ” бр.28/04, 84/05, 71/06, 25/07, 87/08, 17/09, 23/09, 42/10, 48/10, 8/11, 21/11, 24/11, 166/12, 70/13, 119/13, 120/13, 187/13) правните лица во Република Македонија имаат обврска да водат сметководство и да подготвуваат консолидирани финансиски извештаи во согласност со усвоените меѓународни стандарди за финансиско известување објавени во Службен весник на Република Македонија.

На 29 декември 2009 година, донесен е нов Правилник за водење сметководство (“Службен весник на РМ” 159/09, 164/10 и 107/11) во кој се објавени Меѓународните сметководствени стандарди (МСС), Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), заедно со толкувањата на Постојниот комитет за толкување (ПКТ) и толкувањата на Комитетот за толкување на меѓународното финансиско известување (КТМФИ), утврдени и издадени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (ОМСС) заклучно со 1 јануари 2009 година. Овој правилник се применува од 1 јануари 2010 година.

Меѓутоа, до датумот на составување на придружните консолидирани финансиски извештаи не се преведени и објавени сите измени и дополнувања на МСС/МСФИ и толкувањата на КТМФИ кои стапиле на сила за годишните периоди кои започнуваат на 1 јануари 2009 година. Притоа придружните консолидирани финансиски извештаи на Друштвото се прикажани во согласност со билансните шеми објавени во Правилникот за формата и содржината на годишната сметка (“Службен весник на Република Македонија” бр. 52/11 и 174/11), чиј сет на консолидирани финансиски извештаи отстапува од оние дефинирани во МСС 1 - Презентирање на консолидирани финансиските извештаи и притоа во поединечни делови отстапува од начинот на презентација на одредени билансни позиции предвидени со наведениот стандард. Објавените стандарди и толкувања кои се на сила во тековниот период, а кои сè уште не се официјално преведени и усвоени, како и објавените стандарди и толкувања кои сè уште не се во примена се обелоденети во белешките 2.2 и 2.3.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.1 Основа за подготвување на консолидираните финансиските извештаи (продолжение)

Во врска со погоре наведеното, а имајќи ги во предвид потенцијално материјалните значајни ефекти од разликите помеѓу сметководствените прописи на Република Македонија и МСФИ/МСС, кои можат да имаат влијание на реалноста и објективноста на консолидираните финансиски извештаи на Друштвото, придружените консолидирани финансиски извештаи не можат да се сметаат за консолидирани финансиски извештаи изготвени во согласност со МСФИ и МСС.

Консолидираните финансиски извештаи се составени во согласност со принципот на набавна вредност, освен ако не е поинаку наведено во сметководствените политики кои се дадени во натамошниот текст.

Во составувањето на консолидираните финансиски извештаи Друштвото ги применува сметководствените политики наведени во белешката 2.

Износите содржани во консолидираните финансиски извештаи на Друштвото се прикажани во илјади македонски Денари. Денарот претставува официјална валута на известување во Република Македонија.

2.2 Објавени стандарди и толкувања кои се во сила во тековниот период а кои сè уште не се официјално преведени и усвоени

На денот на издавањето на овие консолидирани финансиски извештаи, подолу наведените стандарди и измени на стандарди беа издадени од страна на Одборот за меѓународни сметководствени стандарди, и толкувања објавени од страна на Комисијата за толкувања за меѓународно финансиско известување, но истите не се официјално усвоени во Република Македонија.

- Измени на МСФИ 7 “Финансиски инструменти: Обелоденувања” – Измени со кои се подобруваат обелоденувањата на објективната вредност и ризикот на ликвидност (ревидиран во март 2009, применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2009 година);
- Измени на МСФИ 1 “Првично усвојување на меѓународните стандарди за финансиско известување” – Дополнителни исклучоци за ентитети кои прв пат ги применуваат МСФИ. Измените се однесуваат на средствата во индустријата за нафта и гас и утврдување дали договорите содржат лизинг (ревидиран во јули 2009, применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2010 година);
- Измени и дополнувања на различни стандарди и толкувања како резултат на Проектот за годишно квалитативно подобрување на МСФИ објавен на 16 април 2009 година (МСФИ 5, МСФИ 8, МСС 1, МСС 7, МСС 17, МСС 36, МСС 39, КТМФИ 16) – првенствено со намера да се отстранат неусогласеностите и појаснување на формулацијата во текстот (измените на стандардите се применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2010 година, додека измените на КТМФИ за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2009 година);
- Измени на МСС 38 “Нематеријални средства” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2009 година);

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.2 Објавени стандарди и толкувања кои се во сила во тековниот период а кои сè уште не се официјално преведени и усвоени (продолжение)

- Измени на МСФИ 2 “Плаќање врз основа на акции” – Измени како резултат на Проектот за годишно квалитативно подобрување на МСФИ (ревидиран во април 2009 година, применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2009 година) и измени кои се однесуваат на трансакции на групни готовински плаќања врз основа на акции (ревидиран во јуни 2009 година, применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2010 година);
- Измени на КТМФИ 9 “Повторна проценка на вградените деривативи” (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2009 година) и МСС 39 “Финансиски инструменти: Признавање и мерење” – Вградени деривативи (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 30 јуни 2009 година);
- КТМФИ 18 “Пренос на средства од купувачи” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2009 година);
- “Сеопфатна рамка за финансиско известување на 2010 година” што претставува измена на “Рамката за подготовка и прикажување на финансиските извештаи” (применлива за пренос на средства од купувачи примени на или по септември 2010 година);
- Дополнувања на МСФИ 1 “Првично усвојување на меѓународните стандарди за финансиско известување” – Ограничен исклучок од споредбени обелоденувања пропишани во рамките на МСФИ 7 кај ентитети кои прв пат го применуваат МСФИ (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2010 година);
- Дополнувања на МСС 24 “Обелоденувања за поврзани страни” – Поедноставени барања за обелоденувања кај ентитети кои се под (значителна) контрола или влијание на владата и појаснување на дефиницијата за поврзани страни (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2011 година);
- Дополнувања на МСС 32 “Финансиски инструменти: презентирање” – Сметководство за правата на издавање на нови акции (применлив за годишните периоди на известување кои започнуваат на или по 1 февруари 2010 година);
- Дополнувања на различни стандарди и толкувања “Подобрувања на МСФИ (2010)” како резултат на Проектот за годишно квалитативно подобрување на МСФИ објавен на 6 мај 2010 година (МСФИ 1, МСФИ 3, МСФИ 7, МСС 1, МСС 27, МСС 34, КТМФИ 13) – првенствено со намера да се отстранат неусогласеностите и појаснување на формулацијата во текстот (поголем број од дополнувањата ќе бидат применливи за годишните периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2011 година);
- Дополнувања на КТМФИ 14 “МСС 19 – Ограничување на дефинираните примања, минималните барања за финансирање и нивната интеракција” Авансна уплата на минимални средства потребни за финансирање (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2011 година);

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.2 Објавени стандарди и толкувања кои се во сила во тековниот период а кои сè уште не се официјално преведени и усвоени (продолжение)

- КТМФИ 19 “Подмирување на финансиски обврски со инструменти на главнината” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2010 година);
- Дополнувања на МСФИ 1 “Првично усвојување на меѓународните стандарди за финансиско известување” – Висока хиперинфлација и отстранување на фиксни датуми за ентитети кои прв пат го применуваат МСФИ (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2011 година);
- Дополнувања на МСФИ 7 “Финансиски инструменти: Обелоденувања” – Пренос на финансиски средства (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2011 година);
- Дополнувања на МСС 12 “Даноци на добивка” – Одложен данок: поврат на средствата кои се наоѓаат во основата (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2012 година).
- МСФИ 10 “Консолидирани финансиски извештаи” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);
- МСФИ 11 “Заеднички аранжмани” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);
- МСФИ 12 “Обелоденувања на вложувања во други правни лица” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);
- МСФИ 13 “Мерење на објективната вредност” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);
- МСС 27 (ревизиран во 2011) “Поединечни финансиски извештаи” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);
- МСС 28 (ревизиран во 2011) “Вложувања во придружени правни лица и заеднички вложувања” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);
- Дополнувања на МСФИ 1 “Првично усвојување на меѓународните стандарди за финансиско известување” – Државни кредити (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);
- Дополнувања на МСФИ 7 “Финансиски инструменти: Обелоденувања” – Порамнување на финансиски средства и финансиски обврски (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);
- Дополнувања на МСФИ 10, МСФИ 11 и МСФИ 12 “Консолидирани финансиски извештаи, Заеднички аранжмани и Обелоденувања на вложувања во други правни лица: Упатство за преодна примена” (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.2 Објавени стандарди и толкувања кои се во сила во тековниот период а кои сè уште не се официјално преведени и усвоени (продолжение)

- Дополнувања на МСС 1 “Презентација на финансиски извештаи” - Презентација на ставки од Останата сеопфатна добивка (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2012 година);
- Дополнувања на МСС 19 “Користи за вработените” – Подобрување на сметководството за користи по престанување на работниот однос (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);
- Дополнувања на различни стандарди „Подобрувања на МСФИ (циклус 2009-2011) како резултат на годишните проекти за подобрувања на МСФИ (МСФИ 1, МСС 1, МСС 16, МСС 32 и МСС 34) главно поврзано со елиминација на неконзистентности и термилошки објаснувања (промените се применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);
- КТМФИ 20 “Трошоци за откривка во фазата на производство на површински рудници” (применлив за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година);

2.3 Објавени стандарди и толкувања кои сè уште не стапиле на сила во тековниот период

На денот на издавањето на овие финансиски извештаи објавени се следните стандарди, нивните дополнување и толкувања кои сè уште не стапиле на сила:

- МСФИ 9 “Финансиски инструменти“ и последователни дополнувања и измени (датумот на стапување во сила сеуште не е утврден);
- МСФИ 14 “Законски утврдени сметки” (применлив за годишните периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2016 година);
- Дополнувања на МСФИ 10, МСФИ 12 и МСС 27 – Консолидирани финансиски извештаи, Обелоденувања на вложувања во други правни лица и Поединечни финансиски извештаи – Вложувачки правни лица (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2014 година);
- Дополнувања на МСС 19 “Користи за вработените” – Дефинирани користи за вработените: Придонеси за вработените (применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2014 година);
- Дополнувања на МСС 32 “Финансиски инструменти: Презентирање“ – Порамнување на финансиски средства и финансиски обврски (применлив за годишните периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2014 година);
- Дополнувања на МСС 36 ”Обезвреднување на средствата” – Обелоденувања за надоместлива вредност за нефинансиски средства (применлив за годишните периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2014 година);

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.3 Објавени стандарди и толкувања кои сè уште не стапиле на сила во тековниот период (продолжение)

- Дополнувања на МСС 39 ”Финансиски инструменти: Признавање и мерење” – Измени на деривативите и продожување на сметководство на хеџинг трансакции (применлив за годишните периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2014 година);
- Дополнувања на различни стандарди „Подобрувања на МСФИ (циклус 2010-2012) како резултат на годишните проекти за подобрувања на МСФИ (МСФИ 2, МСФИ 3, МСФИ 8, МСФИ 13, МСС 16, МСС 24 и МСС 38) главно поврзано со елиминација на неконзистентности и термилошки објаснувања (промените се применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2014 година);
- Дополнувања на различни стандарди „Подобрувања на МСФИ (циклус 2011-2013) како резултат на годишните проекти за подобрувања на МСФИ (МСФИ 1, МСФИ 3, МСФИ 13 и МСС 40) главно поврзано со елиминација на неконзистентности и термилошки објаснувања (промените се применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јули 2014 година);
- КТМФИ 21 “Потенцијални судски обврски” (промените се применливи за годишни периоди на известување кои започнуваат на или по 1 јануари 2014 година).

Раководството го проценува влијанието на промените на МСС, новите МСФИ и толкувањата на консолидираните финансиски извештаи. Иако поголем дел од овие промени не се применливи во работењето на Друштвото, раководството не изразува експлицитна и безрезервна изјава за усогласеноста на консолидираните финансиски извештаи со МСС и МСФИ, кои се применуваат на периодот прикажан во приложените консолидирани финансиски извештаи.

Подготвувањето на консолидираните финансиски извештаи во согласност со Законот за трговски друштва и Правилникот за водење на сметководство бара примена на проценки и претпоставки од страна на менаџментот на Друштвото, кои влијаат врз искажаните позиции во консолидираните финансиски извештаи. Иако оценките на раководството се базираат на разумни информации и познавања за настаните и активностите, фактичките резултати може да се разликуваат од проценетите. Проценките на раководството се прикажани во Белешка 4.

2.4 Подружници

Подружниците се правни лица кај кои Друштвото има контрола врз финансиските и деловните политики и поседува повеќе од една половина од гласачките права. Постојењето на и ефектот од поседувањето на гласовите се зема во предвид при одредување дали Друштвото има контрола врз друго правно лице. Набавната вредност на вложувањето претставува објективна вредност на даденото средство. Друштвото ги евидентира вложувањата по нивната набавна вредност намалена за евентуално обезвреднување.

Подружниците се целосно консолидирани од моментот на воспоставување на контрола од страна на Друштвото врз истите. Подружниците се елиминираат од консолидацијата во моментот на престанок на контролата од страна на Друштвото.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.4 Подружници (продолжение)

Приложените консолидирани финансиски извештаи ги опфаќаат финансиските извештаи на матичното друштво Алкалоид АД Скопје и следните подружници:

	2013	2012
	<u>учество</u>	<u>учество</u>
Алкалоид ДОО Загреб, Хрватска	100%	100%
Алкалоид ДОО Белград, Србија	100%	100%
Алкалоид ИНТ ДОО Љубљана, Словенија	100%	100%
Алкалоид ДОО Сараево, Босна и Херцеговина	100%	100%
Алкалоидфарм СА Фрибург, Швајцарија	100%	100%
Алкалоид ЕООД Софија, Бугарија	100%	100%
АЛК&КОС Фармацеутицалс Шпк Приштина, Косово	100%	100%
Алкалоид Конс ДООЕЛ Скопје, Македонија	100%	100%
Алкалоид УСА ЛЛЦ Колумбус, Охајо САД	49%	49%
Фондација „Трајче Мукаетов” Скопје, Македонија	100%	100%
Алкалоид ДОО Подгорица, Црна Гора	100%	100%
ООО Алкалоид РУС Москва, Русија	100%	100%
Алкалоид ФАРМ ДОО Љубљана, Словенија	100%	100%
Алкалоид Веледрогерија ДОО Белград, Србија	100%	100%
Алкалоид Иљач ТЛС Истанбул, Турција	100%	-

Иако вложувањето на Алкалоид АД Скопје во Алкалоид УСА ЛЛЦ Колумбус, Охајо САД изнесува 49%, Друштвото поседува контрола. Во текот на 2010 година регистрирана е нова подружница во Република Словенија, Алкалоид ФАРМ ДОО Љубљана. Подружницата е 100% сопственост на Алкалоид АД Скопје. Досегашната подружница во Словенија се преименува во Алкалоид ИНТ ДОО Љубљана. Во текот на 2011 година регистрирана е нова подружница во Република Србија, Алкалоид Веледрогерија ДОО Белград.

Во текот на 2013 година регистрирана е нова подружница во Република Турција, Алкалоид Иљач ТЛС Истанбул.

Друштвото има претставништва во Русија, Украина, Босна и Херцеговина и Албанија. Резултатите од работењето на претставништвата се вклучени во финансиските извештаи на матичното друштво.

2.5 Сегментно известување

Известувањето по оперативни сегменти е конзистентно со начините на интерно известување за потребите на Управниот одбор. Управниот одбор е одговорен за стратешките одлуки за секој од сегментите.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.5 Сегментно известување (продолжение)

На 31 декември 2013 година, Друштвото беше организирано во четири известувачки сегменти:

- **Фармација** - производство и продажба на лекови за хумана медицина, ветеринарни лекови и фармацевтски суровини,
- **Хемија** - производство и продажба на хемиски производи,
- **Козметика** - производство и продажба на козметички производи,
- **Билкарство** - производство и продажба на производи од билно потекло .

Севкупната производна програма на фармацевтски производи на Алкалоид - Фармација се состои од следниве фармацевтски форми:

- Орални цврсти дозни форми: Таблети - конвенционално и модифицирано ослободување, филм-таблети, обложени таблети, подјазични таблети, капсули, сув прашок за орална суспензија.
- Течни дозни форми за орална употреба: Раствори за орална употреба, сирупи, суспензии.
- Топикални препарати: Кремови, масти, раствори, гелови, спрејови, вагиналети, супозитории.
- Стерилни дозни форми: Парентерални мало-волуменски, капки за очи, масти за очи.

Покрај капацитетите за производство на готови фармацевтски производи Алкалоид-Фармација има погон за екстракција на опиоиди, кој вклучува производство на морфин и негови деривати како фармацевтски суровини.

Сегментот Алкалоид - Хемија денес има развиена програма за производство на хемикалии и реагенси од органско и неорганско потекло, со ра, ригис, ригум и со фармакопејски квалитети. Истите се наменети за лабораториите во институтите, факултетите, клиниките, фармацевтската и козметичката индустрија, како и во процесите на производство на други индустрии.

Палетата на производи на Алкалоид - Козметика се состои од производите за нега на кожа, производите за нега на детска кожа, сапуни, производите за нега на коса, производите за нега на заби, парфемската колекција за мажи, парфемската колекција за жени, како и козметиката за домаќинството. Состојките кои се составен дел на производите се набавуваат од добавувачи кои ги задоволуваат високите стандарди за квалитет и истите се во согласност со барањата на Европската директива за квалитетен козметички производ.

Главни дејности во Алкалоид - Билкарство се обработка, мешање и пакување на билни суровини како корени, листови, овошје, семе итн.

Приходите по сегменти се приходи кои се обелоденети во билансот на успех на Друштвото, коишто се директно поврзани со работењето на сегментот и соодветен дел од останатите приходи на Друштвото кои што се распределени на разумна основа на сегментот.

Расходите по сегменти се расходи кои се обелоденети во билансот на успех на Друштвото, коишто се директно поврзани со работењето на сегментот и соодветен дел од останатите расходи на Друштвото кои што се распределени на разумна основа на сегментот.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.5 Сегментно известување (продолжение)

Нето оперативните средства на Друштвото се состојат примарно од материјални и нематеријални средства, залихи и побарувања минус нето оперативните обврски, додека нето финансиските средства на Друштвото примарно се состојат од парични средства и парични еквиваленти, останати тековни финансиски средства минус финансиски обврски, одложен данок и данок на добивка.

Сметководствените политики на сегментите се исти со сметководствените политики на Друштвото. Ова се всушност податоците кои што се репортираат на управувачките структури за целите на донесување одлуки за распределба на ресурсите и за оценување на резултатите од работењето на сегментите.

2.6 Наеми

Плаќањата за оперативен наем се признаени како расход во консолидираниот Биланс на успех на праволиниска основа во рамките на времетраењето на наемот.

2.7 Курсни разлики

Валута за вреднување и обелоденување

Валута за вреднување и обелоденување на трансакциите на Друштвото е македонскиот Денар. Износите вклучени во консолидираниите финансиски извештаи се прикажани во илјади Денари.

Трансакции и состојби

Трансакциите направени во странски средства на плаќање се пресметуваат во македонски Денари по курсот кој важел на денот на трансакцијата. Курсните разлики настанати од таквите трансакции во текот на годината и од сведувањето на средствата и обврските искажани во странски средства за плаќање по курсот кој важел на денот на Консолидираниот Извештај за финансиската состојба, се искажуваат во Консолидираниот Биланс на успех како приходи или расходи. Курсните разлики настанати од искажувањето во Денари на вложувањата изразени во странски средства за плаќање, се прикажани во главнината.

Подружници

Резултатите од подружниците, кои што не делуваат во услови на хиперинфлација и имаат различна функционална валута од валутата за обелоденување, се искажани во валутата за обелоденување како што следи:

Средствата и обврските се пресметани според крајниот курс на денот на Консолидираниот Извештај за финансиската состојба;

Приходите и расходите се пресметани со примена на просечниот курс за периодот на известување (освен ако просечниот курс не претставува разумна основа за изразување на кумулативниот ефект на курсевите на денот на трансакцијата, во кој случај е користен курсот на трансакцијата); и

Курсните разлики произлезени од погоренаведеното се прикажани како посебна ставка во капиталот.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.8 Материјални средства

Материјалните средства иницијално се прикажуваат по нивната набавна вредност. Земјиштето, градежните објекти и дел од опремата се прикажани по нивната пазарна вредност, врз основа на процена направена од страна на независен проценител, намалени за исправката на вредноста. Набавната вредност заедно со акумулираната исправка на вредноста се корегирани за ефектот на ревалоризацијата што произлегува од нивната проценка, со цел сегашната вредност да е еднаква на објективната вредност. Останатите материјални средства, се искажани по нивната набавна вредност намалена за исправката на вредноста. Набавната вредност претставува фактурна вредност на набавените материјални средства зголемена за сите трошоци настанати до нивното ставање во употреба.

Издатоците за реконструкција, адаптација или друго вложување со кои се зголемува корисниот век на употреба или капацитетот се капитализираат со нивното настанување. Трошоците за редовно одржување и поправки се евидентираат на товар на трошоците на работењето во моментот на нивното настанување.

Позитивниот ефект од проценката на материјалните средства се евидентира на главнината како ревалоризациона резерва. Негативниот ефект од проценката на материјалните средства се евидентира на главнината, до износот на ревалоризационата резерва на одредено средство, а разликата се евидентира во Консолидираниот Биланс на успех. Остатокот од ревалоризационата резерва се пренесува на задржаната добивка во моментот на отуѓувањето на средството.

Земјиштето не се амортизира. Амортизацијата на останатите материјални средства се пресметува со примена на праволиниската метода и е наменета за алоцирање на набавната или проценетата вредност на основните средства во еднакви годишни износи во текот на предвидениот век на употреба на материјалните средства. Предвидениот корисен век на средствата е:

Згради	20 - 40	Години
Опрема за производство	10 - 20	Години
Возила	4	Години
Мебел, компјутери и останата опрема	4 - 10	Години

Резидуалната вредност на средствата и нивниот предвиден век на користење се проценува на датумот на Консолидираниот Извештај за финансиската состојба и се корегира доколку е потребно.

Сегашната вредност на материјалните средства се намалува до износот на надоместувачката вредност во случај кога сегашната вредност е повисока од проценетата надоместувачка вредност.

Отстапените или на друг начин отуѓени материјални средства се елиминираат од Консолидираниот Извештај за финансиската состојба заедно со исправката на вредноста. Добивката или загубата што произлегува од таквото отуѓување се признава во Билансот на успех.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.9 Нематеријални средства

Нематеријалните средства се состојат од жигови, лиценци и софтвер. Нематеријалните средства се евидентираат по нивната набавна вредност намалена за исправката на вредноста. Набавната вредност претставува фактурна вредност на набавените нематеријални средства зголемена за сите трошоци настанати до нивното право на користење.

Амортизацијата на нематеријалните средства се врши во еднакви годишни износи во текот на предвидениот век на употреба на нематеријалните средства, а најмногу до 10 години.

Одделно стекнати нематеријални средства

Нематеријалните средства со конечен животен век кои што се стекнати одделно се прикажуваат по нивната набавна вредност, намалени за акумулираната амортизација и за исправката на вредност. Амортизацијата на стекнатите нематеријални средства се врши во еднакви годишни износи во текот на предвидениот век на употреба на нематеријалните средства, а најмногу до 10 години. Предвидениот век на употреба и методот на амортизација се предмет на испитување на крајот на секој период за известување.

Интерно генерирани нематеријални средства - трошоци за истражување и развој

Издатоците за истражување се признаваат како расходи при нивното настанување. Интерно генерираните нематеријални средства кои произлегуваат од фазата на развој се признаваат доколку и само доколку може да го демонстрираат следното:

- Техничка изводливост за довршување на нематеријалното средство, така што тоа да биде расположливо за употреба или продажба,
- Неговата намера е да го доврши нематеријалното средство и да го користи или продаде,
- Неговата способност да го користи или продаде нематеријалното средство.
- Како нематеријалното средство ќе создава веројатни идни економски користи.
- Расположливоста на соодветни технички, финансиски и други ресурси за довршување на развојот и за употреба или продажба на нематеријалното средство,
- Неговата способност за веродостојно мерење на издатокот кој може да му се припише на нематеријалното средство за време на неговиот развој.

Износот на иницијално признатите интерно генерирани нематеријални средства е збир од настанатите трошоци од денот кога нематеријалното средство за прв пат ги исполнува критериумите за признавање наведени погоре. Во случај кога интерно генерираните нематеријални средства не ги задоволуваат критериумите наведени погоре, трошоците за развој се признаваат во консолидираниот биланс на успех во периодот во кој што се настанати.

Последователно по иницијалното признавање, интерно генерираните нематеријални средства се прикажуваат по нивната набавна вредност намалени за акумулираната амортизација и исправката на вредност на ист начин како и одделно стекнатите нематеријални средства.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.10 Обезвреднување на нефинансиските средства

Средствата кои имаат неограничен век на користење и не се амортизираат, се предмет на годишна анализа за можноста од нивно обезвреднување. Средствата кои се амортизираат се предмет на анализа за можноста од нивно обезвреднување секогаш кога настаните или измените во деловните услови укажуваат дека нивната сегашна вредност е повисока од проценетата надоместувачка вредност. Загубата од обезвреднување се евидентира за износот за кој сегашната вредност на средството ја надминува вредноста за неговото повторно надоместување. Надоместувачката вредност претставува повисоката вредност од нето продажната цена на средството, намалена за трошоците на продажба и неговата употребна вредност. Со цел за да се процени обезвреднувањето, средствата се групирани во најмали единици кои генерираат пари. Нефинансиските средства, освен гудвилот, кои се обезвреднети се проценуваат за можната корекција на обезвреднувањето на датумот на Консолидираниот Извештај за финансиската состојба.

2.11 Финансиски средства

Финансиските средства на Друштвото се класифицирани во следните категории: позајмици и побарувања и хартии од вредност расположливи за продажба. Класификацијата на вложувањата е направена во зависност од намената за која финансиските средства се набавени. Класификацијата на финансиските средства се одредува во моментот на нивната набавка и се анализира на секој датум на известување.

Позајмици и побарувања

Позајмиците и побарувањата се финансиски средства со дефинирани услови за плаќање и не се котираат на пазарите на хартии од вредност. Позајмиците и побарувањата се вклучени во тековните средства, освен оние кои имаат доспевање подолго од 12 месеци по датумот на Консолидираниот Извештај за финансиската состојба. Позајмиците и побарувањата се прикажани во Консолидираниот Извештај за финансиската состојба на позицијата Побарувања од купувачите и останати побарувања (Белешка 2.13).

Хартии од вредност расположливи за продажба

Финансиските средства “расположливи за продажба” се класифицирани како нетековни средства, освен оние кои раководството планира да ги отуѓи во период пократок од 12 месеци по датумот на Консолидираниот Извештај за финансиската состојба.

Набавката и продажбата на финансиските средства се евидентира на денот на тргувањето. Вредноста на набавката ги вклучува и трошоците за трансакцијата. Финансиските средства се бришат од евиденцијата во моментот на нивната продажба или во моментот на завршување на правото за добивање на надоместок. Финансиските средства “расположливи за продажба” се вреднуваат по нивната пазарна вредност. Друштвото исто така има вложувања во акции кои не котираат на пазар за хартии од вредност но се класифицирани како финансиски средства „расположливи за продажба“ и се вреднуваат по набавна вредност, бидејќи Друштвото очекува дека набавната вредност ќе се приближи до пазарната вредност. Позајмиците и побарувањата се вреднуваат по нивната амортизирана вредност со примена на ефективна каматна стапка.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.11 Финансиски средства (продолжение)

Промените во вредноста на финансиските средства се евидентираат во главнината и Консолидираниот Извештај за сеопфатна добивка, освен загубите од обезвреднување на финансиските средства, каматите пресметани со ефективна каматна метода и курсните разлики на финансиските средства кои што се признаваат во Консолидираниот Биланс на успех.

Во моментот на продажба на финансиските средства, акумулираниот износ во главнината што произлегува од промената на вредноста на финансиските средства се евидентира во Консолидираниот Биланс на успех. Дивидендите што се добиваат од поседувањето на финансиските средства се евидентираат во Консолидираниот Биланс на успех со стекнување на правото за добивање парични средства.

Пазарната вредност на финансиските средства се базира на последната тргувана цена на акцијата на Македонската берза за хартии од вредност. Вложувањата за кои вредноста не може со сигурност да се измери се прикажани според нивната набавна или ревалоризирана вредност намалена за исправката на вредноста.

На крајот на секој известувачки период, Друштвото врши анализа на вредноста на финансиските средства. Во случај кога постојат доволно индикатори дека вредноста на финансиските средства е неповратно намалена под нивната сегашна вредност, овие финансиски средства се сметаат за обезвреднети. Во тој случај, разликата помеѓу износот на обезвреднувањето и ревалоризационата резерва во главнината што произлегува од промената на вредноста на финансиските средства се евидентира во Билансот на успех. Загубата од обезвреднување на вложувањата која што е евидентирана во Консолидираниот Биланс на успех не се враќа повторно преку истиот. Анализата на обезвреднувањето на побарувањата од купувачите е опишана во Белешка 2.13.

2.12 Залихи

Залихите се искажуваат по цената на чинењето или по нето очекуваната продажна вредност во зависност од тоа која е пониска. Цената на чинење е пресметана врз база на стварните цени. Цената на чинењето на производството во тек, полупроизводите и готовите производи, ги опфаќа сите директни трошоци на производство и производните општи трошоци. Нето очекуваната продажна вредност претставува проценета продажна вредност намалена за трошоците за продажба.

2.13 Побарувања од купувачите

Побарувањата од купувачите се искажани по фактурираната вредност намалена за исправката на побарувањата. Исправката на вредноста на побарувањата од купувачите се врши секогаш кога постојат објективни докази дека побарувањето не може да се наплати. Индикаторите кои се користат при проценката за ненаплативост на побарувањата се: несолвентност, можноста од ликвидација и стечај и доцнење при исплатата на побарувањата. Износот на исправката на вредноста претставува разлика помеѓу фактурната вредност на побарувањата и износот кој се очекува да биде надоместен. Направената исправка на побарувањата се прикажува на позицијата: “Трошоци на продажба и маркетинг” во Консолидираниот Биланс на успех.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.14 Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се состојат од готовина на сметките во банките и во благајните.

2.15 Акционерски капитал

Акционерскиот капитал се состои од обични акции. Откупот на сопствени акции се прикажува како намалување на акционерскиот капитал зголемен за сите трошоци за негово откупување или отуѓување. Отуѓувањето на сопствените акции се прикажува како зголемување на акционерскиот капитал и е еднаков на готовинските приливи намалени за сите трошоци на трансакцијата.

2.16 Обврски по кредити

Иницијално, кредитите се прикажуваат по нивната номинална вредност, намалени за трошоците на трансферот. Во понатамошните периоди, кредитите се прикажуваат намалени за пресметаната камата.

Кредитите се прикажани како тековни обврски, освен за делот кој доспева по 12 месеци од денот на Консолидираниот Извештај за финансиската состојба.

2.17 Данок на добивка

Данокот на добивка се пресметува и плаќа согласно одредбите на Законот за данок на добивка. Плаќањето на месечниот данок се врши аконтативно утврдено од даночните органи. Крајниот данок по стапка од 10% се пресметува на утврдената добивка од Консолидираниот Биланс на успех, коригирана за одредени ставки согласно законските одредби. Во однос на подружниците на Друштвото, данокот на добивка се пресметува врз база на усвоените даночни закони на денот на извештајот за финансиска состојба во земјите каде што генерираат оданочив приход.

Одложен данок

Одложениот данок е пресметан за временските разлики помеѓу даночната основица и сегашната вредност на средствата и обврските. Одложениот данок не се пресметува при почетно вреднување на средствата и обврските, доколку во моментот на трансакцијата нема влијание врз даночната добивка или загуба. Одложениот данок се пресметува со примена на тековната даночна стапка. Одложените даночни обврски се признаваат за сите оданочиви времени разлики. Одложеното даночно средство е пресметано врз основа на веројатноста на постоење на идни оданочиви добивки кои ќе овозможат искористување на одложеното даночно средство.

Одложеното даночно средство е пресметано за временските разлики од вложувања во подружниците, освен ако времето на реализација на временските разлики е контролирано од страна на Друштвото и е извесно дека истите нема да се реализираат во догледна иднина.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.18 Користи на вработените

Обврски за пензии

Друштвото има обврска за исплата на надомести на вработените кои се категоризирани како “Дефинирани користи” и “Дефинирани придонеси”. Обврските се дефинирани како:

- “Дефинирани користи” на вработените - претставува обврска за исплата на надомести во моментот на пензионирање и вообичаено зависи од еден или повеќе фактори како што се години на старост, работен стаж и надоместоци.
- “Дефинирани придонеси” на вработените - претставува обврска за исплата на пензиско осигурување во државни и приватни фондови. Друштвото нема обврска за исплата на дополнителни износи доколку државните и приватните пензиски фондови немаат доволно средства за исплата на пензиите

Обврската дефинирана во консолидираниот Извештај за финансиската состојба за користите на вработените е прикажана според сегашната вредност на идните готовински одливи. Износот на “Дефинирани користи” се пресметува на годишно ниво од страна на независен актуар со примена на Кредитната метода на проектирани единици. Сегашната вредност на “Дефинирани користи” се пресметува со дисконтирање на проценетите идни готовински одливи, со примена на каматната стапка на високо ликвидни корпоративни обврзници, деноминирани во валутата во која дефинираните користи ќе бидат платени и кои имаат приближно еднаков период на доспевање со периодот на доспевање на дефинираните користи.

Друштвото има законска обврска за исплата на пензиско осигурување во државни и приватни фондови. По исплатата на придонесите за пензиско осигурување, Друштвото нема идна обврска по овој основ. Придонесите се евидентираат како користи на вработените во Консолидираниот Биланс на успех во моментот на нивно доспевање. Однапред платените придонеси се евидентираат како побарувања само доколку се осигура иден поврат на платените средства или идно намалување на обврската.

Технолошки вишок

На вработените кои се отпуштени како “технолошки вишок” или доброволно им престанал работниот однос во Друштвото, им се исплаќа паричен надомест. Надоместот за “технолошки вишок” се евидентира врз основа на настанат доброволен прекин на работниот однос, доставена и прифатена понуда од страна на вработениот за доброволен прекин на работен однос. Стекнатото право на исплата како резултат на “технолошки вишок” или на основа на доброволен престанок на работниот однос, се евидентира како краткорочна обврска и се очекува да се исплати.

Учество во добивка

На вработените може да им се признае право на учество во добивката, со одлука на Управниот одбор на Друштвото за распределба на добивката. Стекнатото право на учество во добивка се евидентира како краткорочна обврска и се очекува да се исплати.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

2.19 Резервирања

Резервирања за обновување на околината, реструктурирање или тужби против Друштвото се признаваат кога постои законска или судска обврска како резултат на минат настан и кога износот на надоместот со голема веројатност може да се предвиди. Резервирања не се вршат за идни загуби од работењето.

Резервирањата се евидентираат според нивната сегашна вредност на очекуваните трошоци, потребни за надоместување на обврската.

2.20 Формирање на приходот - признавање и мерење

Приходот претставува објективна вредност на примениот надомест или побарувањето за продадени добра и услуги. Приходот се прикажува намален за данокот на додадена вредност, проценетите поврати, дисконтите и рабатите. Приходите се состојат од:

Приходи од продажба на производи

Приходите од продажба на производи се признаваат во моментот на испораката на производите и прифаќање од страна на купувачот.

Приходи од продажба на услуги

Приходите од продажба на услуги се признаваат во моментот на извршување на услугата имајќи го во предвид степенот на завршеност на договорената услуга.

Приходи од камати

Приходите од камати се пресметуваат со примена на ефективната каматна стапка. Приходот од камати се намалува до износот на надоместувачката вредност, во случај на обезвреднување на побарувањето и претставува дисконтиран износ на очекуваниот прилив на готовински средства.

Приходи од дивиденди

Приходите од дивиденди се признаваат во моментот на настанување на правото за надомест од страна на издавачите на сопственичките хартии од вредност.

2.21 Дивиденди

Друштвото ги евидентира обврските по дивиденди кон акционерите, по одобрување на обврската за дивиденди на годишното Собрание на акционерите.

3. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ

3.1 Видови финансиски ризици

Во своето работење, Друштвото е изложено на повеќе видови на финансиски ризици како што се пазарен ризик (ризик од промена на девизните курсеви, пазарните вредности и цените), кредитен ризик, ризик од неликвидност и каматен ризик. Пристапот на Друштвото во управување со финансискиот ризик е насочен кон проценка на непредвидливоста на финансискиот пазар и настојува да изнајде начин за навремено минимизирање на потенцијалните негативни ефекти. Управувањето со ризикот го врши Финансискиот сектор, а врз основа на политиките одобрени од страна на Управниот одбор.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

3. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ (продолжение)

3.1 Видови финансиски ризици (продолжение)

Пазарен ризик

а) Ризик од промена на девизниот курс

Друштвото е вклучено во меѓународни трансакции и е изложено на ризик од промена на девизните курсеви, како резултат на изложеност на домашната валута во однос на различните странски валути. Ризикот од промена на девизниот курс се управува преку обезбедување на доволни количества на готовина во странски валути во банки за обезбедување на континуитет на операциите на Друштвото.

б) Ризик од промена на цените

Друштвото е изложено на ризик од промена на пазарната вредност на вложувањата расположливи за продажба. Друштвото не е изложено на ризик од промена на цената на готовите производи.

Кредитен ризик

Друштвото нема значајна концентрација на кредитен ризик. Воспоставените политики и процедури овозможуваат продажба на купувачи со соодветна кредитна историја. Побарувањата од купувачите се состојат од голем број на салда. На тој начин, управувањето со кредитниот ризик вклучува политика на разумно намалување и дисперзија на концентрацијата на побарувањата во портфолиото на клиентите.

Ризик од неликвидност

Ризикот од неликвидност се управува преку обезбедување на доволни количества на готовина, можност за обезбедување на средства за кредитирање на операциите на Друштвото.

Каматен ризик

Друштвото не поседува значајни финансиски средства кои би обезбедиле принос на камати, така што готовинскиот тек на Друштвото не е под влијание на промените на пазарните каматни стапки.

Друштвото е изложено на каматен ризик за долгорочните и краткорочните кредити. Друштвото нема посебна политика за намалување на каматниот ризик, и истиот го регулира во директни преговори со банките. Каматните стапки на долгорочните кредити се значително помали од краткорочните, и значајно не варираат. Каматите на краткорочните кредити земени од банките во земјата во тековниот период се намалени во однос на минатата година.

3.2 Објективна вредност

Објективната вредноста на вложените средства расположливи за продажба се базира на вредноста на акциите кои котираат на официјалниот финансиски пазар на датумот на консолидираниот Извештај за финансиската состојба.

За вреднување на вложувањата кои не котираат на официјалниот пазар, се применува тековната пазарна вредност на вложувања во хартии од вредност во иста или слична групација во која дејствува субјектот.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

3. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ (продолжение)

3.2 Објективна вредност (продолжение)

Сметководствената вредност намалена за проценетите исправки на вредноста на финансиски средства и обврски, со рок на доспевање пократок од една година, ја претставува приближно нивната објективна вредност.

Проценките на Друштвото се базираат на искуството и останатите фактори, вклучувајќи ги и очекувањата за идните настани за кои се верува дека се веројатни во сегашните околности.

3.3 Управување со ризикот од финансирање

Друштвото користи кредити со цел да обезбеди континуирано работење и да обезбеди поврат на вложувањата на инвеститорите и акционерите преку оптимизација на обврските по кредити и капиталот. Доколку е потребно, Друштвото може да го намали ризикот од финансирање преку намалување на износот распределен за дивиденди кон акционерите, да издава нови акции или да продаде средства со цел намалување на ризикот од финансирање.

4. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ

Друштвото врши проценка на идните настани. Проценетите износи вообичаено се блиски до реалните износи на остварените настани. Оние проценки кои може да имаат материјално влијание врз сегашната вредност на средствата и обврските во иднина се опишани подолу:

Објективна вредност на материјалните средства

Објективната вредност на проценетите материјални средства се анализира од страна на Друштвото на датумот на консолидираниот Извештај за финансиската состојба дали претрпеле значајна промена во однос на вредност на денот на проценката. Проценката на Друштвото е дека разликата помеѓу нивната пазарна вредност и проценетата сметководствената вредност е нематеријална и не влијае врз искажаниот резултат.

Објективна вредност на финансиските средства

Објективната вредност на финансиските средства расположливи за продажба, кои не котираат на официјалниот пазар на Македонската берза на хартии од вредност се евидентирани според нивната набавна вредност. Проценка на Друштвото е дека нивниот износ и разлика до можната пазарна вредност е нематеријална и истата нема никакво влијание врз искажаниот резултат, имајќи ги во предвид бројот на акциите во портфолиото на Друштвото, односно процентот на учество во вкупниот капитал на издавачите на хартии од вредност и нивната неликвидност.

Побарувања од купувачите

Друштвото врши анализа на објективната вредноста на побарувањата од купувачите.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

4. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ (продолжение)

Проценки за евидентирање на користи на вработените

МСС19 користи на вработените, бара да се направат веродостојни проценки на износот на користите кој треба да се евидентира како обврска за користи на вработените. За оваа цел се користат актуарски проценки и техники како што се очекувана стапка на инфлација, долгорочно зголемување на медицинските трошоци, обрт на вработени и дисконтната стапка. Евентуалните промени на овие проценки на било која од овие варијабли може да ја промени обврската на друштвото по основ на користи на вработените.

5. СЕГМЕНТНО ИЗВЕСТУВАЊЕ

Примарен известувачки образец - деловен сегмент

Сегментното известување до Менаџментот се базира на информации за производите и категориите на купувачите.

Основни категории на производи се фармацевтски и нефармацевтски производи (хемиски, козметички и производи од билно потекло). Основни категории на купувачи за производите на Друштвото се купувачи на големо.

Резултатите на сегментот за годината што завршува на 31 декември се:

	Продажби		Добивка од работењето	
	2013	2012	2013	2012
Фармација	5.966.410	5.708.116	656.432	634.733
Хемија	228.969	229.094	13.888	15.413
Козметика	705.758	657.491	39.593	34.705
Билкарство	196.462	193.932	5.597	3.625
Вкупно	7.097.599	6.788.633	715.510	688.476
Финансиски трошоци			(44.227)	(48.435)
Добивка пред даноци			671.283	640.041
Данок од добивка			(70.857)	(56.311)
Нето добивка			600.426	583.730

Сите приходи наведени погоре се генерирани од продажби кон надворешни купувачи. Средствата и обврските на сегментот за годината што завршува на 31 декември се:

Средства

	2013	2012
Фармација	7.986.666	7.921.382
Хемија	323.265	352.583
Козметика	819.938	655.302
Билкарство	351.999	349.888
Вкупно средства	9.481.868	9.279.155

Обврски

	2013	2012
Фармација	1.665.587	1.800.562
Хемија	59.218	51.332
Козметика	174.807	150.190
Билкарство	34.413	34.963
Вкупно обврски	1.934.025	2.037.047

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

5. СЕГМЕНТНО ИЗВЕСТУВАЊЕ (продолжение)

Останати ставки на сегментот за годината што завршува на 31 декември се:

	Амортизација		Инвестиции	
	2013	2012	2013	2012
Фармација	313.895	308.484	374.441	421.450
Хемија	6.943	6.320	18.021	16.584
Козметика	11.672	11.349	58.679	21.560
Билкарство	9.750	9.329	10.469	9.304
Вкупно	342.260	335.482	461.610	468.898

Секундарен известувачки образец - географски сегмент

Република Македонија е матична земја на Друштвото каде се одвива дел од активностите.

	Приходи од продажба		Нетековни средства	
	2013	2012	2013	2012
Македонија	3.122.867	2.877.739	4.508.081	4.403.145
Србија	1.083.600	1.057.984	55.346	51.773
Хрватска	711.398	709.123	18.010	21.488
Босна и Херцеговина	646.005	580.304	1.569	2.840
Останати земји	1.533.729	1.563.483	17.955	20.001
Вкупно	7.097.599	6.788.633	4.600.961	4.499.247

Прикажувањето на продажбите е врз основа на потеклото на купувачот. Нетековните средства се состојат од материјални и нематеријални средства.

Информации за поголемите купувачи

Продажбите од сегментот Фармација се одвиваат во повеќе земји и преку повеќе купувачи. Нема купувач со поголемо учество во продажбите на фармацевтски производи.

Кај продажбите на сегментот Хемија има еден купувач што учествува во директните продажби со 43,2% (2012: 42,5%).

Кај продажбите на сегментот Козметика има еден купувач што учествува во директните продажби со 14,4% (2012: 14,0%).

Кај продажбите на сегментот Билкарство има еден купувач што учествува во директните продажби со 27,0% (2012: 24,3%).

Видови на продажби

	2013	2012
Продажба на производи	5.600.249	5.587.643
Продажба на стоки	1.438.668	1.147.798
Продажба на услуги	5	13
Останата продажба	58.677	53.179
	7.097.599	6.788.633

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

6. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Инвестиции во тек	Вкупно
Набавна вредност					
На 1 јануари 2012	940.353	2.040.938	2.197.528	14.295	5.193.114
Зголемувања	-	339	18.124	223.850	242.313
Пренос од инвестиции во тек	5.990	30.655	177.925	(214.570)	-
Елиминација на средства	-	-	(6.167)	-	(6.167)
Курсни разлики	-	(575)	(2.596)	-	(3.171)
На 31 декември 2012	946.343	2.071.357	2.384.814	23.575	5.426.089
Исправка на вредност					
На 1 јануари 2012	-	136.203	1.209.187	-	1.345.390
Амортизација за 2012	-	53.262	181.657	-	234.919
Елиминација на средства	-	-	(5.554)	-	(5.554)
Курсни разлики	-	(119)	(534)	-	(653)
На 31 декември 2012	-	189.346	1.384.756	-	1.574.102
Сегашна вредност					
На 31 декември 2012	946.343	1.882.011	1.000.058	23.575	3.851.987
Набавна вредност					
На 1 јануари 2013	946.343	2.071.357	2.384.814	23.575	5.426.089
Зголемувања	-	758	13.486	224.875	239.119
Пренос од инвестиции во тек	117	52.755	157.234	(210.106)	-
Елиминација на средства	(14.526)	(277)	(30.404)	-	(45.207)
Курсни разлики	-	(367)	(1.676)	-	(2.043)
На 31 декември 2013	931.934	2.124.226	2.523.454	38.344	5.617.958
Исправка на вредност					
На 1 јануари 2013	-	189.346	1.384.756	-	1.574.102
Амортизација за 2013	-	54.366	179.815	-	234.181
Елиминација на средства	-	(277)	(29.818)	-	(30.095)
Курсни разлики	-	(173)	(1.010)	-	(1.183)
На 31 декември 2013	-	243.262	1.533.743	-	1.777.005
Сегашна вредност					
На 31 декември 2013	931.934	1.880.964	989.711	38.344	3.840.953

Земјиштето со површина од 341.781м² согласно имотните листови издадени од АКН е во сопственост на Алкалоид АД Скопје.

Според Решението за приватизација на градежно земјиште У.бр.26-359/2 донесено од Министерството за финансии - Управа за имотно правни работи, согласно Законот за приватизација и закуп на градежно земјиште во државна сопственост (Службен весник на РМ бр.4/2005, 13/2007, 165/2008 и 146/2009) градежното земјиште во државна сопственост со вкупна површина од 13.133 м², КО Кисела Вода 2, запишан во Имотен лист бр.48872 на АКН - Скопје е приватизирано во сопственост на правното лице Алкалоид АД Скопје. Определениот надомест во износ од 4.028 илјади Денари е целосно уплатен.

Согласно законот за постапување со бесправно изградени објекти (Службен весник на РМ бр.23/11 и 54/11) завршена е постапката за легализација на објекти на локалитет Автокоманда во вредност од 1.962 илјади денари.

Земјиштето и градежните објекти се проценети по нивната пазарна вредност на 31 декември 2009 од страна на независен проценител. Ревалоризациониот вишок е пренесен во останати резерви на капиталот (Белешка 15). Методите употребени при ревалоризација се: пазарна вредност, набавна вредност и дисконтинуиран паричен тек.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

7. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Патенти и лиценци	Софтвер и интерно генерирани нематеријални и средства	Останати средства	Средства во подготовка	Вкупно
Набавна вредност					
На 1 јануари 2012	242.036	283.825	24.551	166.371	716.783
Зголемување	-	858	46	225.681	226.585
Пренос од инвестиции во тек	81.808	145.896	11.852	(239.556)	-
Отуѓувања на средства	-	-	-	(24)	(24)
Курсни разлики	-	73	(71)	(18)	(16)
На 31 декември 2012	323.844	430.652	36.378	152.454	943.328
Исправка на вредност					
На 1 јануари 2012	92.673	96.638	6.187	-	195.498
Амортизација за тековна година	57.269	38.249	5.045	-	100.563
Отуѓувања на средства	-	-	-	-	-
Курсни разлики	(473)	356	124	-	7
На 31 декември 2012	149.469	135.243	11.356	-	296.068
Сегашна вредност на 31 декември 2012	174.375	295.409	25.022	152.454	647.260
Набавна вредност					
На 1 јануари 2013	323.844	430.652	36.378	152.454	943.328
Зголемување	551	760	8	221.172	222.491
Пренос од инвестиции во тек	24.198	188.661	14.191	(227.050)	-
Отуѓувања на средства	-	(683)	-	(19)	(702)
Курсни разлики	(183)	(989)	152	(386)	(1.406)
На 31 декември 2013	348.410	618.401	50.729	146.171	1.163.711
Исправка на вредност					
На 1 јануари 2013	149.469	135.243	11.356	-	296.068
Амортизација за тековна година	60.231	41.557	6.291	-	108.079
Отуѓувања на средства	-	-	-	-	-
Курсни разлики	-	(276)	(168)	-	(444)
На 31 декември 2013	209.700	176.524	17.479	-	403.703
Сегашна вредност на 31 декември 2013	138.710	441.877	33.250	146.171	760.008

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

8. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ

Управување со ризикот од финансирање

Раководството на друштвото врши редовна анализа на кредитната задолженост.

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Обврски по кредити	619.442	766.887
Пари и парични еквиваленти	<u>(408.928)</u>	<u>(185.589)</u>
Нето обврски по кредити	<u>210.514</u>	<u>581.298</u>
Акционерска главнина	<u>7.547.843</u>	<u>7.242.108</u>
Нето обврски по кредити/Акционерска главнина	<u>2,79%</u>	<u>8,03%</u>

Финансиски инструменти и цели на управување со ризикот

Финансиските инструменти на Друштвото се состојат од пари и парични еквиваленти, купувачи и останати побарувања, добавувачи и останати обврски и кредити. Во текот на своето работење Друштвото е изложено на следните ризици:

Ризик од промена на девизните курсеви

Значаен дел од работењето на Друштвото како што се: продажбите на производи и услуги, набавка на основни средства, сировини и материјали, услуги и кредити се деноминирани во денари од странски валути. Друштвото не користи финансиски инструменти за минимизирање на ризикот, од причини што такви инструменти не постојат на пазарот во Македонија.

Состојбата на девизните износи деноминирани во Денари е следната:

	<u>Обврски</u>		<u>Средства</u>	
	<u>2013</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
ЕУР	819.422	837.396	2.471.444	2.247.056
УСД	87.421	151.398	54.212	50.463
ЦХФ	35.090	26.338	3.656	8.034
Останати валути	76.950	91.475	890.634	748.388

Друштвото најмногу е изложено на Евро.

Следната табела ја покажува сензитивната анализа за зголемување и намалување од 10% на македонскиот Денар во однос на соодветните странски валути. Сензитивната анализа е направена на девизните салда на средствата и обврските на датумот на консолидираниот Извештај за финансиската состојба. Позитивните износи претставуваат зголемување на добивката во Консолидираниот Биланс на успех, а негативните износи, претставуваат нејзино намалување.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

8. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

Ризик од од промена на девизните курсеви (продолжение)

	Зголемување од 10% на вредноста на Денарот		Намалување од 10% на вредноста на Денарот	
	2013	2012	2013	2012
ЕУР	(165.202)	(140.966)	165.202	140.966
УСД	3.321	10.093	(3.321)	(10.093)
ЦХФ	3.143	1.830	(3.143)	(1.830)
Останати валути	(81.368)	(65.691)	81.368	65.691
Биланс на успех и Капитал	(240.106)	(194.734)	240.106	194.734

Сензитивноста на Друштвото кон странските валути во 2013 година е поголемо од 2012 година, како резултат на зголемување на побарувањата од купувачите во странство и зголемување на кредити и обврските кон странските добавувачи.

Ризик од промена на каматни стапки

Друштвото е изложено на ризик од промена на каматните стапки.

Следната табела ја покажува сензитивната анализа за зголемување и намалување за 10% на каматните стапки на девизните кредити на денот на консолидираниот Извештај за финансиската состојба. Позитивните износи претставуваат зголемување на добивката во Консолидираниот Биланс на успех, а негативните износи претставуваат намалување.

	Зголемување од 10%		Намалување од 10%	
	2013	2012	2013	2012
Кредити	4.226	4.989	(4.226)	(4.989)
Биланс на успех и Капитал	(4.226)	(4.989)	4.226	4.989

Доколку каматните стапки беа повисоки за 10% од тековните, добивката на Друштвото во 2013 година ќе беше помала за 4.226 илјади Денари, и обратно, доколку каматните стапки беа пониски добивката на Друштвото во 2013 година ќе беше поголема за 4.226 илјади Денари.

Ризик од ликвидност

Раководството на Друштвото води грижа за обезбедување на ликвидноста. Во соодветни случаи, Друштвото користи краткорочни и долгорочни кредити за финансирање на работењето. Раководството управува со ризикот од ликвидност преку одржување на извесен износ на слободни пари и парични еквиваленти, секојдневно пратење на состојбата на паричните средства и проекции за идните парични приливи и одливи. Друштвото има пристап до финансиски средства од банките со релативно ниска каматна стапка, што дополнително обезбедува можност за управување со ликвидноста.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

8. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

Ризик од ликвидност (продолжение)

Подолу е прикажана табелата за рочноста на финансиските обврски на Друштвото:

2013	До 1 месец	1 - 3 месеци	3 - 12 месеци	12 - 60 месеци	Вкупно
Обврски кон добавувачите	618.235	298.356	145.279	4	1.061.874
Обврски за кредити	207	-	564.031	55.204	619.442
	618.442	298.356	709.310	55.208	1.681.316
2012	До 1 месец	1 - 3 месеци	3 - 12 месеци	12 - 60 месеци	Вкупно
Обврски кон добавувачите	616.449	327.738	106.529	1.431	1.052.147
Обврски за кредити	116.862	1.474	440.209	208.342	766.887
	733.311	329.212	546.738	209.773	1.819.034

Подолу е прикажана табелата за рочноста на финансиските средства на Друштвото:

2013	До 1 месец	1 - 3 месеци	3 - 12 месеци	12 - 60 месеци	Вкупно
Побарувања од купувачите	1.317.809	633.151	245.478	-	2.196,438
Вложувања во хартии од вредност расположливи за продажба	-	-	-	3.191	3.191
Пари и парични еквиваленти	408.928	-	-	-	408.928
	1.726.737	633.151	245.478	3.191	2.608.557
2012	До 1 месец	1 - 3 месеци	3 - 12 месеци	12 - 60 месеци	Вкупно
Побарувања од купувачите	1.556.075	524.343	427.886	-	2.508,304
Вложувања во хартии од вредност расположливи за продажба	-	-	-	4.784	4.784
Пари и парични еквиваленти	185.589	-	-	-	185.589
	1.741.664	524.343	427.886	4.784	2.698.677

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

8. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

Даночен ризик

Македонската даночна регулатива постојано е предмет на различни толкувања и на чести промени. Како последица на тоа, трансакциите на Друштвото можат да бидат оспорени од страна на даночните органи и Друштвото би можело да се соочи со дополнителни даноци, казни и камати, кои би можеле да бидат значајни. Периодот за кој даночните и царинските органи можат да направат контрола со цел утврдување на даночните обврски на Друштвото е пет години.

9. ВЛОЖУВАЊА ВО ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ РАСПОЛОЖИВИ ЗА ПРОДАЖБА

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
На 1 јануари	4.784	4.442
Зголемувања	3.646	1.115
Намалувања	(5.787)	(122)
Фер вредност на вложувањата	<u>548</u>	<u>(651)</u>
На 31 декември	<u>3.191</u>	<u>4.784</u>

Вложувањата се состојат од:

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Вложувања во некотирани компании	1.951	1.951
Вложувања во котирани компании	932	2.218
Вложувања во обврзници	<u>308</u>	<u>615</u>
Вложувања во неповрзани субјекти	<u>3.191</u>	<u>4.784</u>

Вложувањата во хартии од вредност расположливи за продажба претставуваат вложувања во акции и удели на повеќе друштва и банки. Вложувањето во овие друштва и банки е помало од 10% од нивниот регистриран капитал.

Вложувањата во обврзници се однесуваат на обврзници за денационализација - трета емисија, кои носат годишна камата од 2% и доспеваат во 2014.

Вредноста на вложувањата во котираниите друштва е искажана по нивната пазарна вредност. Акциите кои не котираат на пазар за хартии од вредност но се класифицирани како финансиски средства “расположливи за продажба” се вреднуваат по набавна вредност, бидејќи Друштвото очекува дека набавната вредност ќе се приближи до пазарната вредност.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

10. ЗАЛИХИ

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Суровини и материјали	584.138	607.325
Резервни делови	2.580	1.422
Ситен инвентар	1.692	1.631
Производство во тек	242.602	168.882
Готови производи	947.108	736.694
Трговски стоки	256.921	275.425
	<u>2.035.041</u>	<u>1.791.379</u>

11. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИТЕ

Побарувања од купувачи

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Побарувања од купувачи	2.414.087	2.677.553
Минус: исправка на вредноста	(217.649)	(169.249)
Нето побарувања од купувачи	<u>2.196.438</u>	<u>2.508.304</u>

Движење на исправката на вредноста:

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
На почеток на годината	169.249	122.041
Исправка за годината	63.997	50.576
Директен отпис	(5.129)	-
Наплатено во годината	(10.468)	(3.368)
На крајот на годината	<u>217.649</u>	<u>169.249</u>

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
До 1 година	-	11.972
Над 1 година	217.649	157.277
На 31 Декември	<u>217.649</u>	<u>169.249</u>

12. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Аванси	46.455	61.291
Кредити на вработените	16.278	15.057
Побарувања за повеќе платен ДДВ	91.552	87.389
Останати побарувања	65.477	110.387
Минус: Нетековен дел од побарувањата	(20.998)	(30.618)
	<u>198.764</u>	<u>243.506</u>

Нетековните побарувања се однесуваат на кредити на вработените и аванси за материјални средства кои доспеваат во период од 3 години.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

12. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (продолжение)

Објективната вредност на нетековните побарувања од купувачите и останатите побарувања изнесува:

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Останати побарувања	20.998	30.618

Ефективната каматна стапка на нетековните побарувања изнесува:

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
	5,85%	5,49%

Друштвото работи со голем број на купувачи во земјата и странство и поради тоа нема концентрација на кредитен ризик кај побарувањата од купувачите.

Побарувањата за повеќе платен ДДВ на Управата за јавни приходи се надоместуваат редовно.

13. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Пари во банки	407.676	184.122
Пари во благајна	1.086	1.298
Останато	166	169
	<u>408.928</u>	<u>185.589</u>

14. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ

	<u>Број на акции</u>	<u>Обични акции</u>	<u>Сопствени акции</u>	<u>Вкупно</u>	<u>Премии од акции</u>
На 1 јануари 2012	1.422.596	2.220.127	(13.736)	2.206.391	493
Откуп на сопствени акции	(663)	-	(1.043)	(1.043)	(1.620)
На 31 декември 2012	1.421.933	2.220.127	(14.779)	2.205.348	(1.127)
Пренос од резерви	-	-	-	-	1.127
На 31 декември 2013	1.421.933	2.220.127	(14.779)	2.205.348	-

Вкупниот број на одобрени и издадени акции е 1.431.353 со номинална вредност од ЕУР 25,56 по акција. Издадените акции се платени во целост.

Во текот на 2012 година друштвото откупи 663 сопствени акции преку Македонската берза за хартии од вредност. Од вкупните сопствени акции, 9.420 се сопствени обични акции и 3.287 акции резервирани за поранешни сопственици од кои 3.228 приоритетни акции и 59 обични акции стекнати по основ на дивиденда.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

15. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ

	Пренос на резерви	Основни средства	Вложувања	Фонд за акции	Вкупно
На 1 јануари 2012	-	1.294.999	(2.078)	245.638	1.538.559
Намалување	-	-	651	-	651
Пренос на резерви	(4.850)	-	-	-	(4.850)
Курсни разлики	-	(9.761)	-	-	(9.761)
	-	-	-	-	-
На 31 декември 2012	(4.850)	1.285.238	(1.427)	245.638	1.524.599
Намалување	-	-	(548)	-	(548)
Пренос на резерви	(4.754)	-	-	(1.127)	(5.881)
Курсни разлики	-	(2.575)	-	-	(2.575)
	-	-	-	-	-
На 31 декември 2013	(9.604)	1.282.663	(1.975)	244.511	1.515.595

Природата и правата кои произлегуваат од секој вид на останати резерви се:

- Ревалоризационата резерва за материјалните средства произлегува од нивната проценка. Овие резерви не се на располагање на акционерите.
- Резервите за вложувања произлегуваат од нивната проценка. Овие резерви не се на располагање на акционерите.
- Фондот за акции произлегува од задржаната добивка според одлука на Собрание на акционери и е на располагање на акционерите.

16. ОБВРСКИ ЗА КРЕДИТИ

	2013	2012
Долгорочни кредити	55.204	208.342
Краткорочни кредити	564.238	558.545
	619.442	766.887

Кредитите од банка во износ од 211.767 илјади Денари се обезбедени со материјални средства со сегашна вредност од 220.571 илјади Денари.

Доспевањето на кредитите е:

	2013	2012
До 1 година	564.238	558.545
Од 1- 3 години	55.204	208.342
	619.442	766.887

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

16. ОБВРСКИ ЗА КРЕДИТИ (продолжение)

Кредитите се деноминирани во следните валути:

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
ЕУР	204.357	231.698
УСД	-	-
МКД	412.652	517.421
Останати	<u>2.433</u>	<u>17.768</u>
	<u>619.442</u>	<u>766.887</u>

Ефективната каматна стапка на кредитите изнесува:

	<u>31 декември 2013</u>		<u>31 декември 2012</u>	
	<u>ЕУР</u>	<u>МКД</u>	<u>ЕУР</u>	<u>МКД</u>
	6 месечен ЕУРИБОР		6 месечен ЕУРИБОР	
Каматна стапка	+3,75 - 4%	5,5 – 6,2%	+3,75 - 4%	5,5 – 6,6%

17. ОБВРСКИ ЗА ОТПРЕМНИНИ

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Обврски за отпремнини	<u>19.379</u>	<u>20.670</u>

Обврските за отпремнини се пресметани врз основа на законските барања за исплата на две нето просечни плати во моментот на пензионирање, со примена на актуарска пресметка.

Износот за отпремнини евидентиран во Билансот на успех изнесува:

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
На почеток на годината	20.670	16.560
Зголемување на пресметката	-	4.110
Намалување на пресметката	<u>(1.291)</u>	<u>-</u>
На крај на годината	<u>19.379</u>	<u>20.670</u>

Основните претпоставки користени при пресметка на отпремнините се:

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Дисконтна стапка	<u>5,56%</u>	<u>4,44%</u>

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

18. ОДЛОЖЕНИ ДАНОЦИ

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Одложени даночни средства	(17.547)	(15.728)
Одложени даночни обврски	<u>7.213</u>	<u>7.831</u>
	<u>(10.334)</u>	<u>(7.897)</u>

Одложените даноци од добивка се пресметани со примена на редовната стапка на данок од добивка во висина од 10%.

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
На 1 јануари	<u>(7.897)</u>	<u>(6.413)</u>
Одложен данок во Билансот на успех	5.294	6.384
Реализирана даночна обврска	<u>(7.731)</u>	<u>(7.868)</u>
На 31 декември	<u>(10.334)</u>	<u>(7.897)</u>

Движењето на одложените даночни средства и обврски е:

	<u>Резервирања</u>	<u>Вреднување</u>	<u>Вкупно</u>
На 1 јануари 2012	<u>(6.413)</u>	-	<u>(6.413)</u>
Во Билансот на успех	6.384	-	6.384
Реализирана даночна обврска	<u>(7.868)</u>	-	<u>(7.868)</u>
На 31 декември 2012	<u>(7.897)</u>	<u>-</u>	<u>(7.897)</u>
Во Билансот на успех	5.294	-	5.294
Реализирана даночна обврска	<u>(7.731)</u>	-	<u>(7.731)</u>
На 31 декември 2013	<u>(10.334)</u>	<u>-</u>	<u>(10.334)</u>

Одложениот данок евидентиран во Билансот на успех е:

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Исправка на вредноста на побарувањата од купувачите	(1.820)	(6.900)
Резервирања за трошоци	<u>7.114</u>	<u>13.284</u>
	<u>5.294</u>	<u>6.384</u>

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

19. ОБВРСКИ КОН ДОБАВУВАЧИ И ОСТАНАТИ ОБВРСКИ

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Обврски кон добавувачите	1.061.874	1.052.147
Аванси	1.673	5.420
Обврски кон вработените	60.904	66.840
Дивиденди	7.105	6.573
Останати обврски	132.793	91.997
	<u>1.264.349</u>	<u>1.222.977</u>

20. РЕЗЕРВИРАЊА ЗА ОСТАНАТИ ОБВРСКИ И ТРОШОЦИ

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Резервирања за отпремнини	-	3.530
	<u>-</u>	<u>3.530</u>

21. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Наплатени отпишани побарувања	10.468	2.408
Приходи од камати од тековно работење	9.673	499
Позитивни курсни разлики од тековно работење	92.406	189.835
Останати приходи	62.433	120.349
	<u>174.980</u>	<u>313.091</u>

22. ОСТАНАТИ РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Камати од тековно работење	2.016	2.020
Негативни курсни разлики	163.865	173.929
Останати расходи	141.045	156.359
	<u>306.926</u>	<u>332.308</u>

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

23. ВИДОВИ НА ТРОШОЦИ

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Суровини и материјали	1.860.217	1.748.431
Надоместоци на вработените	1.362.660	1.318.416
Амортизација	342.260	335.482
Електрична енергија и вода	185.980	199.146
Исправка на побарувањата од купувачите	63.997	50.576
Транспорт	142.037	134.303
Промена на залихите	(168.138)	(65.572)
Набавна вредност на продадени стоки	1.107.909	1.001.989
Останати расходи	1.353.221	1.354.639
	<u>6.250.143</u>	<u>6.077.410</u>

24. ТРОШОЦИ НА ВРАБОТЕНИ

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Бруто плати	1.195.942	1.156.892
Останати трошоци на вработени	166.718	161.524
	<u>1.362.660</u>	<u>1.318.416</u>

Број на вработени на 31 декември	<u>1.488</u>	<u>1.413</u>
----------------------------------	---------------------	---------------------

25. ОПЕРАТИВЕН ЛИЗИНГ

Оперативниот лизинг се однесува на изнајмување на деловни простории и возила. Вообичаениот период за изнајмување се движи од 3 - 5 години. Друштвото нема опција да ги откупи деловните простории и возилата.

Трошоци евидентирани во Билансот на успех се:

Минимум оперативен лизинг	<u>2013</u>	<u>2012</u>
	49.549	56.636
	<u>49.549</u>	<u>56.636</u>

Идни неотповикливи обврски	<u>2013</u>	<u>2012</u>
До 1 година	36.172	55.664
Од 2 - 5 години	57.216	48.169
	<u>93.388</u>	<u>103.833</u>

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

26. ТРОШОЦИ НА ФИНАНСИРАЊЕ

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Курсни разлики (нето) од кредити	(1.968)	1.458
Расходи по основ на камати од кредити	<u>(42.259)</u>	<u>(49.893)</u>
	<u>(44.227)</u>	<u>(48.435)</u>

27. ДАНОК НА ДОБИВКА

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Тековен данок на добивка	65.563	56.420
Нето одложен данок на добивка (Белешка 18)	<u>5.294</u>	<u>(109)</u>
	<u>70.857</u>	<u>56.311</u>

Данокот од добивка се разликува од износот што би произлегол доколку се употреби основната даночна стапка како што следува:

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Добивка пред оданочување	<u>671.283</u>	<u>640.041</u>
Усогласување на расходите	66.166	56.633
Даночни олеснувања и ослободувања	(603)	(213)
Даночен кредит	<u>5.294</u>	<u>(109)</u>
Данок на добивка	<u>70.857</u>	<u>56.311</u>

Како резултат на антикризните мерки во 2009 година во Република Македонија извршена е измена на Законот за данок на добивка, при што приходите веќе не се предмет на оданочување. Даночно непризнаените расходи се оданочуваат со стапка од 10%.

28. ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Основна заработка по акција		
Расположлива Нето добивка (во Денари)	600.426.217	583.730.219
Просечен број на акции	<u>1.421.933</u>	<u>1.421.933</u>
Основна заработка по акција (во Денари)	<u>422,26</u>	<u>410,52</u>

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

29. ДИВИДЕНДА

Друштвото не ја евидентира обврската за дивиденди се додека истата не се ратификува на годишното Собрание на акционери.

На 8 април 2013 година на годишното Собрание на акционерите е одобрена пресметка и исплата на бруто дивиденда за 2012 година во износ од 262.410 илјади Денари. Данокот на исплатената дивиденда изнесува 26.695 илјади Денари. Пресметаната дивиденда и даноците се прикажани како намалување од задржаната добивка.

30. ПРЕВЗЕМЕНИ ОБВРСКИ

Друштвото има превземено обврски по основ склучени договори со изведувачи за изградба, набавка и одржување на основни средства во износ од 6.108 илјади Денари (2012: 4.946 илјади Денари).

31. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ

Друштвото има обврска по основ на издадени гаранции од банки кон различни доверители во износ од 39.245 илјади Денари (2012: 26.526 илјади Денари).

32. ОДНОСИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ

Друштвото нема краен единствен сопственик. Акциите на Друштвото се поседувани од голем број на правни и физички лица.

Надоместоци на раководството

Во текот на 2013 година на членовите на Управниот одбор на Друштвото не се исплатени надоместоци за учество во одборот. Во текот на 2013 година на членовите на Надзорниот одбор на Друштвото вкупно се исплатени 4.206 илјади Денари (2012: 4.203 илјади Денари).

33. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Официјалниот девизен курс за значајната валута користена при искажување на билансните позиции деноминирани во странска валута е следнава:

	<u>31.12.2013</u>	<u>31.12.2012</u>
ЕУР	61,51	61,50
УСД	44,63	46,65
ЦХФ	50,18	50,91